

Samling af Afgørelser

Sag C-294/15

Edyta Mikołajczyk
mod
Marie Louise Czarnecka
og
Stefan Czarnecki

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Sąd Apelacyjny w Warszawie)

»Præjudiciel forelæggelse — retligt samarbejde i civile sager — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forordning (EF) nr. 2201/2003 — artikel 1, stk. 1, litra a) — materielt anvendelsesområde — sag om omstødelse af ægteskab, der anlægges af tredjemand efter en af ægtefællernes død — artikel 3, stk. 1 — kompetence for retterne i »sagsøgerens« opholdsmedlemsstat — rækkevidde«

Sammendrag – Domstolens dom (Anden Afdeling) af 13. oktober 2016

1. *Samarbejde om civilretlige spørgsmål — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forordning nr. 2201/2003 — anvendelsesområde — begrebet »omstødelse af ægteskab« — sag om omstødelse af ægteskab, der anlægges af tredjemand efter en af ægtefællernes død — omfattet*

[Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 1, stk. 1, litra a), og art. 3]

2. *Samarbejde om civilretlige spørgsmål — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forordning nr. 2201/2003 — generel kompetence — alternative kompetenceregler i henhold til artikel 3, stk. 1, litra a), femte og sjette led — begrebet »sagsøger« — selvstændig og ensartet fortolkning*

[Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 3, stk. 1, litra a), femte og sjette led]

3. *Samarbejde om civilretlige spørgsmål — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forordning nr. 2201/2003 — alternative kompetenceregler i henhold til artikel 3, stk. 1, litra a), femte og sjette led — begrebet »sagsøger« — anden person end ægtefællen — udelukkelse*

[Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 3, stk. 1, litra a), femte og sjette led]

1. Artikel 1, stk. 1, litra a), i forordning nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning nr. 1347/2000 skal fortolkes således, at en sag om omstødelse af ægteskab, som er anlagt af tredjemand, efter at en af ægtefællerne er afgået ved døden, er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 2201/2003.

Hvad for det første angår ordlyden af denne bestemmelse bemærkes, at denne bestemmelse angiver spørgsmål vedrørende omstødelse af ægteskab som et af de spørgsmål, der er omfattet af forordningens anvendelsesområde, uden at der sondres efter tidspunktet for anlæggelsen af en sådan sag i forhold til en af ægtefællernes død eller efter identiteten af den, der har ret til at anlægge en sådan sag.

En sådan fortolkning understøttes for det andet af den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår. I denne henseende indeholder samme forordnings artikel 1, stk. 3, en udtømmende opregning af de spørgsmål, som er udelukket fra anvendelsesområdet for denne forordning. En sag om omstødelse af ægteskab, der anlægges af tredjemand, efter at en af ægtefællerne er afgået ved døden, optræder imidlertid ikke blandt disse udelukkede områder.

For det tredje bekræftes denne fortolkning også af det mål, som forfølges med denne forordning, som bidrager til at skabe et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor der er fri bevægelighed for personer. Det ville imidlertid være til skade for opfyldelsen af det nævnte mål at udelukke en sag om omstødelse af ægteskab, der anlægges af tredjemand, efter at en af ægtefællerne er afgået ved døden, fra anvendelsesområdet for forordning nr. 2201/2003, for så vidt som dette vil kunne øge retsusikkerheden som følge af fraværet af en fælles lovgivningsramme på området, hvilket så meget desto mere vil være tilfældet, som forordning nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis hverken omfatter spørgsmål vedrørende fysiske personers retlige status eller familieretlige forhold.

(jf. præmis 27-30, 32-34 og 37 samt domskonkl. 1)

2. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 44 og 45)

3. Artikel 3, stk. 1, litra a), femte og sjette led, i forordning nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning nr. 1347/2000 skal fortolkes således, at en anden person end en af ægtefællerne, der anlægger sag om omstødelse af ægteskab, ikke kan påberåbe sig de værnetingsgrundlag, som er fastsat i disse bestemmelser.

De kompetenceregler, der er fastsat i artikel 3 i forordning nr. 2201/2003, herunder reglerne i denne artikels stk. 1, litra a), femte og sjette led, er således udformet med henblik på at beskytte ægtefællernes interesser. En sådan fortolkning opfylder også det formål, som denne forordning forfølger, idet der hermed er indført fleksible regler vedrørende kompetencekonflikter for at tage hensyn til den frie bevægelighed for personer og ligeledes beskytte rettighederne for en ægtefælle, der har forladt det land, hvor ægtefællerne havde deres fælles sædvanlige opholdssted, samtidig med at det sikres, at der er en reel tilknytning mellem den berørte part og den medlemsstat, der udøver kompetencen. Heraf følger, at selv om en sag om omstødelse af ægteskab, som er anlagt af tredjemand, er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 2201/2003, er denne tredjemand bundet af de kompetenceregler, som er udformet til fordel for ægtefællerne. Denne fortolkning fratager i øvrigt ikke nævnte tredjemand adgangen til domstolsprøvelse, for så vidt som denne kan påberåbe sig andre værnetingsgrundlag, som er fastsat i denne forordnings artikel 3.

(jf. præmis 49-51 og 53 samt domskonkl. 2)